

HKSCAN

Teemme elämästä maistuvampaa

- tänään ja huomenna

Kotitalalta

02/21

10 TYYKILÄT SELKEYTTIVÄT BROILERITILANSA TOIMINTAA

12 ULKOILMA KASVATTA A REIPPAAT VASIKAT
26 HYVÄ KUNTO TUKEE MIELTÄ

Syvennä osaamistasi ilmasto-koulutuksella!

Tuottajien oma ilmastokoulutus on startannut uudistuneessa Sinetti-palvelussa.

Pureudumme koulutuksessa mm. siihen, mitä olemme oppineet Agrofood Ecosystem® -pilottitiloilla, mistä hiilijalanjälki sika-, broileri- ja nautatiloilla koostuu sekä miten oman tilan hiilijalanjälkeä voi pienentää. Keskustelemme myös tukipolitiikasta, rehevöitymisestä, luonnon monimuotoisuudesta ja vesijalanjäljestä.

Tavoitteenamme on hiilineutraali ruoantuotanto 2040. Lähde kanssamme rakentamaan ruokahetkiä, jotka tekevät hyvää.

Arvomme kuukausittain bluetooth Peltorit (arvo 350 €) kaikkien ilmastokoulutukseen osallistuneiden kesken - ole mukana!

HKSCAN
Zero Carbon

KANNATTAVUUS JA YMPÄRISTÖ KULKEVAT KÄSI KÄDESSÄ

SATEET JA PELTOJEN hidas kuivuminen hidastivat tänä keväänä kylvötoita koko Suomessa. Useilla alueilla kevätiljojen ja -rypsin kylvöt saatiin päätökseen vasta hiukan ennen juhannusta, historiallisen myöhään. Suunniteltuja kevätiljoja jäi monelta myös kylvämättä. Kylvötoiden päätyminen pitkittyi erityisesti maan eteläosissa, minkä takia kasvustot ovat nyt hyvin erilaisissa kasvuvaiheissa. Viljakasvien satoennusteiden laatimista vaikeuttaa myös se, että kesäkuun hellejaksot nopeuttivat tuleentumista. Säilörehun ensimmäisestä sadosta tuli runsas.

Hyvä sato on kotieläintiloille äärimmäisen tärkeä. Tuotantopanosten ennätysmäinen hinnan nousu sekä viljojen markkinahintojen kipuaminen alkutalvesta alkaen ovat vaikuttaneet merkittävästi kotieläintuotannon kannattavuuteen. Myös rakentamis- ja korjauskustannukset ovat kuluvan vuoden aikana merkittävästi nousseet. Kotieläintuotannon kannattavuuteen on saatava parannusta.

Ympäristöministeriö käynnisti huhtikuussa Saaristomeri-ohjelman. Ohjelman tavoitteena on vähentää Saaristomeren valuma-alueen maatalouden ravinnekuormitusta niin, että alue saadaan pois Itämeren suojelukomissio HELCOM:in pahimpien kuormittajien hot spot -listalta vuoteen 2027 mennessä. Maataloudessa on jo tehty laajasti vesiensuojelutoimia lainsäädännön ja maatalouspolitiikan ohjaamana. Viime vuosina on lisäksi tehostettu ravinteiden kierrätystä, maaperän kunnan parantamista ja fosforin pidättämistä viljelymaassa. Kaikki edellä luetellut asiat ovat keskeisen tärkeitä myös meille HKScanissa hakiessamme määrätietoisesti uusia ratkaisuja ympäristövaikutusten pienentämiseksi koko tuotantoketjussamme.

Matkamme kohti hiilineutraaliutta jatkuu. Käymme uusimmissa Zero Carbon -ilmastokoulutuksen jaksoissa läpi, miten oman pellon ravinteiden käyttöä ja tarvetta voi seurata ja miten tätä tietoa hyödyntämällä on mahdollista päästä parempiin satotasoihin ja samalla pienentää ravinnehuuhtoumia. Kuulemme myös, miten kerääjäkasvipeitteinen viljapello pitää huolta pellon hiilivarannoista ja ravinteista talven ajan. Ilmastokoulutuksen materiaaleihin voit tutustua uudessa Sinetissä.

Uusi Sinetti otti juhannuksena päävastuun tuottajaviestintämme kanavana. Julkaisemme tiedotteet, markkinakatsaukset, hinnastot ja ohjeet uudessa Sinetissä. Syksyllä uuteen Sinettiin on tuttujen toiminnallisuuksien lisäksi kehitteillä joustavammat, reaaliaikaisemmat raportit tuotannon kehittämisen tueksi.

Kannattavuus ja ympäristö kulkevat käsi kädessä. Tähän matkaan olemme ehdottoman sitoutuneita.

Veli-Matti Jäppilä
Suomen eläinhankinnasta vastaava johtaja

UUSI SINETTI OTTI JUHANNUKSENA PÄÄVASTUUN TUOTTAJAVIESTINTÄMME KANAVANA.

Ajantasaista tietoa pellon hiilensidonnasta

HKScanin tavoitteena on hiilineutraali ruokaketju vuoden 2040 loppuun mennessä. Zero Carbon -työhön kuuluu paitsi merkittävää päästölähteiden vähentämistä myös hiilinielujen lisäämistä yhdessä sopimustuottajien ja kumppaneiden kanssa.

Hiilinieluja edistäviä ratkaisuja tutkitaan parhaillaan tuottajien pelloilla. HKScanin verkkosivuilta löytyy ajantasaiset hiilivuomittautulokset, joiden avulla voidaan seurata nolla- ja ylilannoitusruutujen hiilensidon-

taa. Hiilivuoseurantaa tehdään vehnä- ja nurmilohkoilla.

Seurannassa on myös mielenkiintoista säädataa. Säädatan osalta ilmoitamme maaperän kosteuden ja lämpötilan sekä ilman lämpötilan. Sivulla pääsee tarkastelemaan myös kasvukauden lämpösummaa ja sateen kertymää. Mittauspaikat sijaitsevat Salossa.

Tutustu dataan:
www.hkscan.com/fi/agrofood

#RUOKAILOA SOMESSA

Seuraa, tykkää ja jaa:

@HKHooKoo, @Kariniemen, @Kotitilalta

@hk_fi, @kariniemenkotitila

@HKScanFinland

Hookoo, kariniemen, HKScan Oyj, HKScan agri

#hookoo #ainasuomalaistalihaa
#lihantaitajat #ruokailoa
#kariniemen #kariniemenkotitila
#hkscanagrofood #ainakotimaista
#MomentsWithHKScan #vastuullisuusfakta

UUSIA VIRIKKEITÄ KOKEILUSSA KIISKIN TILALLA

Kiiskin tila on mukana kehittämässä Kariniemen® kananpoikien hyvinvoinnin seurantaa ja kehitystä tekoälyn avulla. Samalla lisätään broilerituotannon läpinäkyvyyttä kuluttajille asti.

Tilalla seurataan tekoälykameroiden avulla parven luonnollista käyttäytymistä 24/7. Kahden ensimmäisen lintuparven käytöksestä kerätyn datan perusteella broilerin aktiivisuustaso säilyy koko kasvatuksen ajan. Pilottihankkeen kolmas parvi sai halliin uusia virikkeitä, joiden tavoitteena on vahvistaa luontaista käyttäytymistä edelleen. Uusina virikkeinä toimivat kutteri- ja turvepaalit sekä rahkasammalturverampit.

Kiiskin tilan kuulumisia pääset lukemaan Kariniemen Kotitilan elämää -blogista: www.kariniemen.fi/vastuullisuus/kariniemenkotitila

3	PÄÄKIRJOITUS	20	EDISTYKSELLINEN VASTUULLISUUSTYÖ ON STRATEGIAMME PERUSTA
4	VERKKOVINKIT	22	PELTOKOEALA PILOTTITILOILLA TUPLAANTUI
6	TEURASAUTOON VAA'AN KAUTTA	24	KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA
Miten mitoitän korjuualan ja varmistan rehun riittävyyden?
9	TEURASVALINTATESTI PALJASTI YLLÄTTÄVIÄ ASIOITA	25	KARINIEMEN® KANANPOJAN YMPÄRISTÖVAIKUTUS LASKETTU
10	YKSINKERTAISEMPI TUOTANTO, PIENEMMÄT RISKIT	26	VILJELIJÄN TYÖKYKY RAKENTUU KOLMIJALALLE
12	RAIKKAASSA ILMASSA KASVAA REIPPAITA VASIKOITA	28	MÄKITALON FARMIN SALAATTITEHDAS TOI HKSCANIN EURAN KIINTEISTÖÖN UUTTA LIIKETOIMINTAA
15	RUOTSISSA SUOSITAAN KYLMÄKASVATTAMOJA	30	AJANKOHTAISTA
16	TRENDIKÄS GRILLIKESÄ	31	TODISTUKSET ON JAETTU
19	HELPPOA JA NOPEAA - UUSIN VIVAhtein		

6

Vaa'an käyttö vähensi Antti Pukaran sikojen painohajontaa.

Kuva: Tero Hakala

10

Broileriemot tekivät tilaa teuraskasvatukselle Tyykilän tilalla.

Kuva: Kari Kylänpää

26

Lauri Kreulan hyvinvointiresepti sisältää kolme ainesosaa.

Kuva: Pauliina Puputti

HKSCAN KOTITILALTA:

JULKAISIJA: HKScan, PL 50, 20521 Turku, puh. 010 570 150, www.hkscanagri.fi • PÄÄTOIMITTAJA: Veli-Matti Jäppilä • TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ: Katja Toivanen • TOIMITUSSIHTEERI: Raila Aaltonen • TOIMITUSKUNTA: Heikki Aro, Tony Erlands, Esa Heikkilä, Harri Jalli, Ulf Jahnsson, Ulla Ketola, Olli Paakkala, Riitta Pietilä, Jarmo Seikola, Marja Siltala, Sami-Jussi Talpila, Eija Talvio, Katja Vättö, Heikki Yrjölä • TAITTO: Päivi Liikamaa • PAINO: Edita Prima Oy • ISSN 2242-153X (painettu), ISSN 2242-1548 (verkko) • Osoitelähde: HKScan tuottajarekisteri • Osoitteenmuutokset: elainhankinta@hkscan.com • KANNEN KUVA: Kari Kylänpää

Antti Pukara on tyytyväinen uuteen 1140-paikkaiseen lihasikalansa. Sikojen punnitsemisen hän aloitti huomattuaan, että kahden samankokoiselta näyttävän sian välillä voi olla jopa kymmenen kilon painoero.

TEURASAUTOON VAA'AN KAUTTA

Lihasiankasvattaja Antti Pukara, yhteistyöryhmän tuore puheenjohtaja, hankki keväällä sikavaa'an. Pukara aikoo hyödyntää parhaan teuraspainovälin täysimääräisesti tuotannossaan.

TEKSTI: RAILA AALTONEN KUVAT: TERO HAKALA

HONKAJOKELAINEN Antti Pukara teki tänä keväänä seitsemännet toukutyöt omissa nimissään. Investointi uuteen lihasikalaaan oli suunnitteilla jo sukupolvenvaihdoksen aikaan ja valmistui vuonna 2019. Uuteen sikalaan tuli 1140 eläinpaikkaa. Vanhan, 900-paikkaisen sikalan saneeraus ehti keväällä loppusuoralle.

Aloittaessaan isäntänä Pukara opiskeli vielä agrologin tutkintoa Ilmajoella. Hänen mielestään koulutus antoi tärkeän pohjan maatalousyrittäjyydelle.

”Olen kehittänyt tilaa, työtapoja ja viljelyä parempaan suuntaan, vaikka parannettavaakin vielä löytyy. Isoin askel oli sikalan rakentaminen. Investointia tuli suunniteltua pitkään.”

”Fiilis ei ollut huipussaan, kun kustannusarvio lopulta ylittyi noin viidellä prosentilla ja ohran hinta oli käynnistysvaiheessa 180 euroa. Mutta nyt kun aloittamisesta on kulunut kaksi vuotta, olen tyytyväinen. Sikala on tehokas ja vähätöinen”, Pukara kertoo.

Uuden rehustamon kustannus jakautui

uuden ja vanhan sikalan kesken, joten sika-paikan hinnaksi tuli 650 euroa. Porsaat tulevat entiseen tapaan Honkaporsaalta, jossa tila on osakkaana.

**”VÄÄRÄSSÄ PAINOSSA
MYYTY SIKA VOI VIEDÄ
MONEN MUUN SIAN
KANNATTAVUUDEN.”**

Pukara hoiti laajennuksen jälkeenkin tuotantoa aluksi yksin, mutta nyt tilalla työskentelee osa-aikaisesti vakituinen eläintenhoitaja. Isäntä pystyy irrottautumaan sikalasta peltoihin ja talviaikaan pitämään lomaa. Säännöllistä viikkovapaata hän ei ole nähnyt tarpeelliseksi.

VAAKA VÄHENSI PAINOHAJONTAA
Vuosittain lähtee myyntiin 8 000–8 500 teurasta. Pukara seuraa lihan hintaa ja sikojen

painohajontaa uudessa Sinetissä tarkoin.

”Väärässä painossa myyty sika voi viedä monen muun sian kannattavuuden mennessään”, hän toteaa.

”Kaikkien osa-alueiden on oltava kunnossa, mutta jos teuraat lähtevät myyntiin väärän painoisina, aiemmilla toimenpiteillä ei ole merkitystä.”

Jos iso prosentti erästä menee yli kärkivälin, kannattavuus heikkenee paitsi lihan hinnan, myös rehun kulutuksen vuoksi, Pukara sanoo. Iso sika on syönyt paljon rehua.

Maaliskuussa hän hankki sikavaa'an, jota käyttämällä painohajontaa on saatu jo selvästi kavennettua.

”Viikkoa ennen ensimmäistä suunniteltua teuraserää alamme punnita suurimmilta näyttäviä sikoja. Ennen arvioin teuraaksi lähtevät silmällä, mutta sitä ei pysty tekemään tarpeeksi tarkasti. Mittanauhaa en oikein oppinut käyttämään siinä hommassa.”

Punnitseminen on kahden hengen työ, mutta sinänsä työn menekki ei Pukaran

TILA:
Pukaran tila, Honkajoki

OMISTAJA:
Antti Pukara

TEURASMYynti:
8 000-8 500 lihasikaa/v

PELTOALA:
170 ha, viljelyssä
kevätiljat, syysvehnä,
herne

TYÖVOIMA:
Isännän lisäksi
osa-aikainen
eläintenhoitaja,
maataloustyöntekijä
ja isännän vanhemmat
tarpeen mukaan

”Olen alkanut harjoitella kerääjäkasvien käyttöä ja lisännyt kevytmuokkauksen osuutta sekä talviaikaista kasvipeitteisyyttä.”

mielestä ole mahdottoman suuri. Sataa myytyä sikaa kohti punnitukset vievät parikymmentä minuuttia. Vuositasolla kyse on siis noin 30 työtunnista, kun vain isoimmat siat punnitaan.

”Vaaka on ollut hyvä hankinta. Kahden samankokoiselta näyttävän sian painoissa voi olla jopa kymmenen kilon ero.”

YHTEISTYÖRYHMÄ MOTIVOI

Antti Pukara on ollut puheenjohtajana HKScanin siantuotannon yhteistyöryhmässä kuluvan vuoden alusta. Ryhmän jäsenenä hän kertoo olleensa neljä vuotta.

”Homma tuntuu tosi mielekkäältä. Kokouksiamme mm. kehitysasioista vähintään joka toinen kuukausi, nyt etänä ehkä hiukan useammin kuin ennen. Koen, että ryhmässä pääsee oikeasti vaikuttamaan.”

Lihasiikojen painobonus on yksi esimerkki pöydällä olevista ajankohtaisista asioista. Keväällä oli tavoitteena ottaa käyttöön painobonus, jolloin pienemmistä hajoista ja optimaalisemman kokoisesta ruhosta saisi paremman hinnan. Kannattavuuden ollessa tällä tasolla ryhmä ei kuitenkaan kannattanut bonuksen käyttöönottoa.

”Tasakokoinen teurassika olisi koko ketjun etu, mutta onnistuneen myynnin lisäksi se tarvitsee rinnalleen tasaisen ja laadukkaan porsaan. Sellaisen tuottaminen tällä porsaan hinnalla on haastavaa.”

Kevään mittaan ryhmässä on haettu ratkaisuja myös hylkäyksiin sekä otettu kantaa tilityslomakkeen muutoksiin ja sijoitetun pääoman tuottolaskentaan.

Yhdeksän tuottajan ryhmään on myös valittu uusia jäseniä. **Melina Lindegren** Särkälästä edustaa porsastuotantoa ja huittisilainen **Juho Riuttamäki** lihasiantuotantoa. Puheenjohtaja iloitsee työryhmää kohtaan osoitetusta kiinnostuksesta.

”Jatkuvuudelle on hyvä, että uusia jäseniä saadaan matkan varrella tasaisesti, eivätkä kaikki vaihdu kerralla. Nyt toivon, että etäkokouksista päästään vähitellen eläväisemmän keskustelun mahdollistaviin lähikokouksiin.”

Myös HKScanin Next Generation -koulutuksen päättäjät pidettiin Teamsissa, ensimmäisessä koulutusryhmässä mukana ollut Pukara kertoo. Koulutus alkoi syksyllä 2019, joten kurssilaiset ehtivät tutustua toisiinsa ennen tapahtumien siirtymistä nettiin.

”Koulutus on kokonaisuudessaan laadukas.

Oli hyvät puhujat ja hyvin järjestettyjä illanviettoja, joissa verkostoituminen sujui myös muiden kuin omaa tuotantosuuntaa edustavien osallistujien kesken. Suosittelen tätä kaikille, joita ala kiinnostaa, vaikka ei olisi tehnyt päätöstä kotitilan jatkamisesta.”

HIILIVILJELYN KEINOT KÄYTTÖÖN

Kevätyöt 170 hehtaarin viljelyalalla Pukara hoitaa isänsä ja tilan pitkäaikaisen maataloustyöntekijän kanssa. Viljelykasvit ovat kevätiljat, syysvehnä ja herne.

”Olen alkanut harjoitella kerääjäkasvien käyttöä ja lisännyt kevytmuokkauksen osuutta sekä talviaikaista kasvipeitteisyyttä. Viljelyssä on vielä paljon kehitettävää, eikä siinä kai valmiiksi tule koskaan.”

Omassa taloudessaan asuvalle sosiaaliselle miehelle korona-ajan tapaamisrajoitukset ovat tuntuneet raskailta, ja hän odottaa elämän palautumista taas normaaleille raiteilleen.

”Tykkään kovasti tavata kavereita ympäri Suomea, reissata ja käydä tansseissakin. Jos talvella rajoitukset taas iskevät, voin rassata kotona mielenterveysautoksi hankkimaani vanhaa mersua.” ●

Kuva: Tero Hakala

HUHTIKUUSSA 2021 teimme teurasvalintatestin Humppilassa Hannu ja Sini Torvisen lihasikalassa. Punnitsimme yhden osaston kaikki siat, 188 kappaletta, yhdeksänneistä kasvatusviikosta lähtien teuraaksi saakka viikoittain. Yli 120-kiloiset laitettiin teuraaksi pääsääntöisesti heti seuraavana päivänä ja ne, jotka painoivat 110-120 kiloa, lähtivät viikon päästä. Tällä valinnalla 74 prosenttia sioista osui teuraspainovaliin 85-95 kiloa.

Teurasvalintatesti paljasti yllättäviä asioita

SIKOJEN KASVU kasvatuksen lopulla yllätti. Kasvatusviikoilla 10 ja 11 päiväkasvu oli keskimäärin 1,3 kiloa. Muutamat nopeimmat kasvoivat jopa kaksi kiloa päivässä. Siat siis kasvattivat viikossa elopainoan runsaat 9 kiloa, ja teuraspainoa kertyi lisää 6,6 kiloa per viikko.

Erän keskipäiväkasvu oli noin 1 000 grammaa. Kasvut näyttäsivät olevan korkeimmillaan juuri 10. ja 11. kasvatusviikolla ja kääntyvän sen jälkeen laskuun. Jos testierän siat olisivat kasvaneet tasaisemmin alusta alkaen, keskikasvut viimeisillä viikoilla olisivat olleet varmasti vielä suurempia. Nyt erässä oli reilusti painohajontaa: viikolla 9 pienimmät painoivat 60 kiloa ja suurimmat 125 kiloa eli eroa oli jopa 65 kiloa.

Erittäin tärkeää on saada porsaat syömään mahdollisimman hyvin heti ensimmäisten viikkojen aikana ja stimuloida syöntiä alussa kaikin keinoin. Siat, jotka kasvoivat hitaasti ensimmäisen 9 viikon aikana, kasvoivat muita hitaammin myös viimeisillä viikoilla.

Siat kannattaa myydä teuraaksi maksimissaan neljällä tyhjennyskerralla. Testissä osasto tyhjennettiin viidessä erässä, koska hitaimpien sikojen kasvu (18% sioista) haluttiin selvittää viimeiseltäkin kasvatusviikolta. Kasvatushyöty oli vain 35 euroa rehukatetta/loppuerä. Rehua kului paljon, noin 40 MJ sikaa kohti päivässä, mutta lisäkiloja kertyi viikon aikana vain noin 6 kiloa per sika.

Teurasvalinnassa tärkeää on osata poimia nopeakasvuisimmat leikot ajoissa pois ja alhaisemmissa teuraspainoissa kuin imisät. Leikkojen lihaprocentti kääntyy nopeammin laskuun, kun taas imisien lihakuus pysyy hyvänä vielä isommissakin teuraspainoissa (90-95kg).

Lihaprocentissa oli jopa kahden prosenttiyksikön ero sukupuolten välillä, imisillä 59,5 ja leikoilla 57,6 prosenttia, mikä oli poikkeuksellisen suurta. Yleensä sukupuolten välinen ero on ollut vain noin yhden prosenttiyksikön luokkaa.

Sian teuraspainon voi arvioida sen elopainon perusteella. Tässä kokeessa teuraspainon osuus oli keskimäärin 73 prosenttia tilalla päivää ennen teurastusta punnitusta elopainosta. Teurasvaa'n käyttöä kannattaa harkita, jos painohajonta on ollut omalla tilalla suurta ja esimerkiksi yli 10 prosenttia teuraista on ollut yli 95-kiloisia. Vaa'alla saa hajonnan helposti kaventumaan ja sitä kautta palkkansa punnitustyölle. Tarkimmat tilat saavat yli 75 prosenttia sioista 10 kilon painohaarukkaan. ●

Teksti: Riitta Pietilä

Isännyytensä alussa Antti Pukara investoi uuteen, vähätöiseen sikalaan. Muutoksia tapahtuu myös työtavoissa. Sikavaaka kertoo silmää tarkemmin tavoitepainon seuraavaksi saavuttavat siat. Viljelytoimien kehittämisessä hiilijäljen pienentäminen on avainasia.

Teuvo, Tuukka ja Tuomo Tyykilä luotsaavat yhteisvoimin maatilayritystään. Broileriemojen munittamisesta luopuminen oli strateginen ratkaisu, jolla selkeytettiin toimintaa ja vähennettiin riskejä.

YKSINKERTAISEMPI TUOTANTO, PIENEMMÄT RISKIT

Eurajoella sijaitsevalla Tyykilän tilalla on tehty vuosien mittaan useita uusia avauksia tuotannossa. Broilerit ovat olleet aina tärkeässä osassa, ja nyt lihantuotantoon keskitytään entistä isommassa mittakaavassa.

TEKSTI: RAILA AALTONEN KUVAT: KARI KYLÄNPÄÄ

MAATILAYHTIÖTÄ vetää kolme veljestä, **Tuomo** (41), **Teuvo** (39) ja **Tuukka** (26) Tyykilä. Yritys siirtyi heille vuonna 2013 **Toivo**-isän menehdyttyä liikenneonnettomuudessa. Tällöin tilalla oli 30 000 lintupaikan broilerikasvattamo 80-luvun taitteesta ja vuonna 1997 rakennettu munittamo 12 000 broileriemolle.

Vielä 2000-luvun alussa tilalla oli myös iso emolehmäkarja, 150 emoa. Nautatuotanto sai tehdä tilaa sokerijuurikkaalle, jota viljeltiin mittavasti sadalla hehtaarilla. Broileriemot työllistivät yhden työntekijän ympärivuotisesti, Tuomo Tyykilä kertoo.

”Pohdimme asiaa ja päätimme yksinkertaistaa hommaa keskittymällä eläintuotannossa teuraslintujen

kasvatukseen. Mielessä oli yrityksen tulevaisuus ja tuotannon laajentamisen mahdollisuudet.”

”Emohallissa olisi pitänyt uusia ruokintajärjestelmät ja jollain aikavälillä myös pesät. Päätökseemme vaikutti myös bioturvallisuus: riski on isompi, kun tontilla on kaksia lintuja.”

BROILERIT MUUTTIVAT EMOKANALAAN

Muutos aloitettiin saneeraamalla emohalli broilereille vuodenvaiheessa 2018–19. Halliin tuli kaksi 20 000 linnun osastoa. Samaan aikaan rakennettiin kanaloita varaten 720 kilowatin hakelämpökeskus.

Heti perään aloitettiin uuden kasvattamon

rakentaminen. Hallin suunnitteli **Erkki Isotalo** ja sen toteutti alusta loppuun melliläläinen ES-Kattokeskus. Kun kasvattamo saatiin valmiiksi viime vuoden lokakuussa, vanha kanala jäi pois käytöstä.

Rehusiiloja tarvittiin lisää lintumäärän kasvaessa, mutta lantalatila ja tyhjennyskalustoa oli ennestään riittävästi.

”Hankkeessa meni aikaa vähän yli kuusi kuukautta. Itse hoidimme vain hallinnollisen puolen, työmaalla emme tehneet mitään”, Tyykilä kuvaa.

Molemmissa kanaloissa on Skovin ruokinta- ja ilmanvaihtolaitteet. Laittevalmistajan asentaja **Ville Eskola** kävi säätämässä ilmanvaihdon ennen ensimmäisen poikaserän tuloa. Mukana oli **Marjut Lehtinen**, joka vetää Satafoodin ja HKScanin yhteistä broilerihanketta.

”Itse olemme hienosäätäneet ilmanvaihtoa, ja Marjut kävi tarkastamassa ensimmäisen erän aikana pariin kertaa, että ilma kulkee kuten pitää. Lämpökameran kanssa tutkittiin, onko kanalassa falskaavia paikkoja. Nosto-ovet eivät koskaan ole ihan tiiviitä, vaikka niitä kuinka pitää kiinni.”

ISÄNPERINTÖNÄ PELOTTOMUUS

Keskittyminen broilereihin on muuttanut arkea. Isoissa halleissa on vähemmän nurkkia, joten pesut ja tyhjennykset sujuvat joutuisammin kuin vanhan kanalan

aikaan. Kanaloissa käytetään myös päivittäin vähemmän aikaa kuin ennen, kun munien keruu jäi pois.

”Maataloushomma vie paljon aikaa, koska teemme kaikki pelotyöt itse. Juurikkaan alaa vähensimme alle puoleen entisestä. Sen viljely vaatii liian paljon työtä suhteessa saatavaan tuottoon.”

Kaikki osakkaat hallitsevat broilerituotannon kaikki työt, mutta päävastuu rehutilauksista, salmonellanäytteistä ja ketjuinformaation lähettämisestä on Tuomolla. Kanalatöissä he vuorottelevat viikonloput niin, että kaksi on kerrallaan vapaalla.

”Emme halua tehdä töitä joka viikonloppu. Riittää, että sesonkiaikaan ollaan koko ajan hommissa.”

Mistä yrittäjäveljesten into ja rohkeus kumpuaa, onko se henkistä perintöä isä-Toivolta?

”Vähän pököjä mekin varmaan ollaan. Tiedä sitten, onko se hyvä vai huono asia. Tietynlaista pelottomuutta tarvitaan, sillä yrittämisessä on riskinsä, joskus aika isotkin.”

Isojen investointiensä jälkeen Tyykilät aikovat nyt vähän aikaa katsoa, mihin asiatalalla loksahdavat. Tuotannon laajentaminen oli tarpeen toimeentulon turvaamiseksi, mutta Tuomo Tyykilä muistuttaa, että kuluksen hyvästä näkymästä huolimatta ala ei ole kultaivos.

”Suomalaisen lihan arvoa pitäisi saada nostettua koko alalla yhteisesti, jotta tuottajahinta voisi nousta.” ●

Vajaan 400 hehtaarin viljelyala pitää yrittäjäveljekset kasvukaudella kiireisinä. Kanalatyöt osuvat jokaiselle vain joka kolmas viikonloppu. Työn tarve kanaloissa väheni, kun emobroilerit lähtivät.

TILA:
Toivo Tyykilä Oy, Eurajoki

OMISTAJAT:
Veljekset Tuomo, Teuvo ja Tuukka Tyykilä

LIHANTUOTANTO:
120 000 paikan broilerikasvattamo

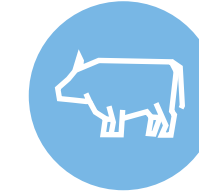
VILJELY:
Hieman alle 400 ha, josta 25 ha tärkkelysperunaa, 40 ha sokerijuurikkaa, loput vehnää ja kauraa

TYÖVOIMA:
Omistajien lisäksi osa-aikainen eläintenhoitaja

Geddeholmin vasikat ovat aluksi karsinassaan yksin, mutta kun väliseinä poistetaan, vasikka saa seuraa samanikäisestä kaverista. Ryhmäkarsinaan vasikat siirretään kuuden porukoissa.

RAIKKAASSA ILMASSA KASVAA REIPPAITA VASIKOITA

Geddeholms Gård -luomumaitotilan vasikat kasvavat pienissä ryhmissä ja raikkaassa ulkoilmassa. Tilan vasikkaterveys on erinomainen ja siellä ollaankin erittäin tyytyväisiä kylmäkasvattamoratkaisuun.

TEKSTI: SANNA HAANPÄÄ-LIUKKO KUVAT: MAGDALENA WIDEGREN

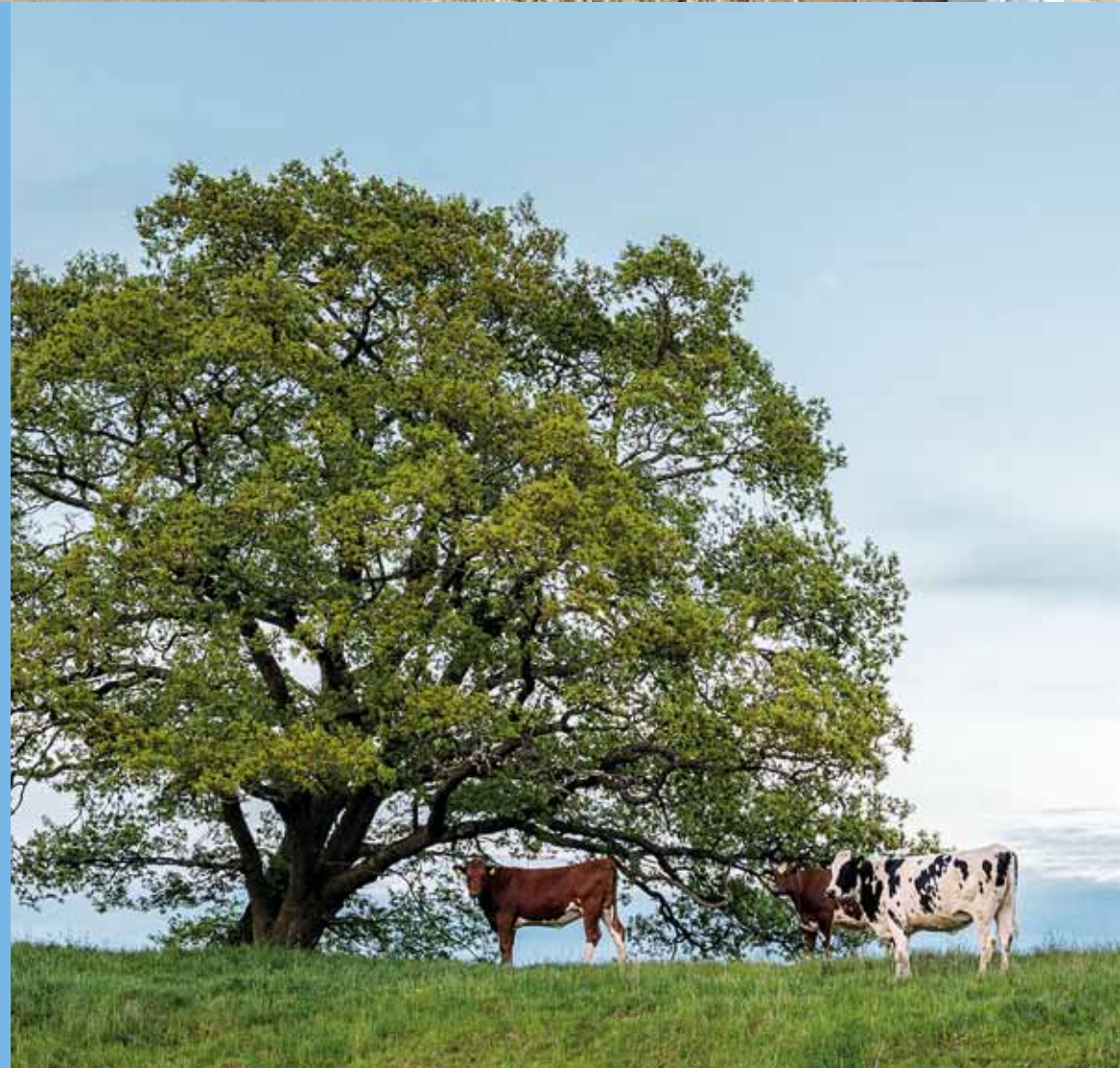
TILA:
Geddeholms Gård, Västerås,
Ruotsi

OMISTAJAT:
Sisarukset Adam Skure ja Frida
Schartau, Fa Skure Lantbruk och
Fropig AB

TUOTANTO
Luomumaitotila (330
lypsylehmää). Yrityksellä on
lisäksi porsastuotantoa (1 100
emakkoa, 18 000 pikkupossua
vuosittain) kahdella muulla tilalla

VILJELYKASVIT:
Rapsi, kaura, vehnä, rehuvilja
ja nurmi - yhteensä tiloilla
viljelyssä noin 950 ha, josta 2/3
luomuviljelyssä

TYÖVOIMA:
Luomumaitotilalla 6
kokopäiväistä työntekijää ja
osa-aikaista kiireapua

GEDDEHOLMS GÅRD -tila toimii suojellulla kulttuurimaisema-alueella, jonka omistaa Västeråsin kunta. Tila on vuokrannut kaikkiaan noin 400 hehtaarin suuruisen alueen ja harjoittaa siellä luomumaidontuotantoa sekä rehuvilja- ja nurmiviljelyä, joiden sadolla ruokitaan myös koko 330-päinen lypsykarja. Karjanpito on edellytys sille, että alueen perinteiset maisema-arvot – avoin laidunmaa – saadaan säilytettyä.

Vaikka puitteet vanhalla kartano-alueella henkivät historiaa, harjoitetaan tilalla erittäin modernia tuotantoa. Esimerkiksi navetta rinnakkaislypsyasemineen ja vasikoiden kylmäkasvattamo ovat valmistuneet vain viitisen vuotta sitten.

ULKOILMASSA LÄPI VUODEN

Yhdeltä sivultaan ulkoilmaan avautuvat ja kevytrakenteiset vasikoiden kylmäkasvattamot ovat Ruotsissa erittäin yleisiä erityisesti niiden avulla saavutettavan hyvän vasikkaterveyden takia.

Geddeholmin kylmäkasvattamossa on tilaa 70 vasikalle yksittäis- ja parikarsinoissa sekä kuuden vasikan

ryhmäkarsinoissa. Kerrallaan kasvattamossa asustaa noin 50 vasikkaa, sillä puhdistamisen jälkeen tilat ovat aina jonkin aikaa tyhjillään ennen uusien asukkaiden saapumista. Sekin auttaa tautiriskin pienentämisessä.

”Vasikoiden hyvinvoinnin kannalta on lisäksi tärkeää, että karsinoiden lattiaa peittää paksu kerros olkikuiviketta. Olki toimii myös lämmöneristeenä pakkassäällä, joten sitä saa olla todella runsaasti”, kertoo **Magdalena Widegren**, joka työskentelee tilalla eläintenhoitajana.

Mikäli ulkona on enemmän kuin viisi pakkasastetta, saavat alle yhden kuukauden ikäiset vasikat päälleen peitot. Myös maidon lämpötilasta huolehditaan tarkasti. Vain kovalla

sateella tai lumen tuiskutessa lasketaan tuulisuoja-verkko alas kasvattamon neljänneksi ulkoseinäksi.

KUUDEN VASIKAN RYHMÄT

Raittiin ilman ja kunnollisen olkikuivikekerroksen lisäksi Geddeholmissa uskotaan pieneen ryhmäkokoon ja sopivan runsaaseen ruokintaan vasikkaterveyden varmistajina.

VAIN KOVALLA
SATEELLA TAI LUMEN
TUISKUTESSA
TUULISUOJAVERKKO
LASKETAAN ALAS.

”Vasikan kasvutaival alkaa Geddeholmissa yhden vuorokauden ikäisenä, jolloin se siirretään kylmäkasvattamon yksittäiskarsinaan. Yhden viikon ikäisenä karsinan toinen sivuseinä poistetaan ja vasikka saa seurata toisesta vasikasta. Kun pikkuvasikoita on kasvattamossa yhteensä kuusi, ne siirretään ryhmäkarsinaan. Tyypillinen ryhmäkoko tästä eteenpäin kolmen kuukauden ikään saakka on meillä siis kuusi vasikkaa”, kertoo Widegren.

MAITO MAISTUU TUTTIÄMPÄRISTÄ

Riittävä ravinto on paitsi vasikoiden terveyden myös hyvän kasvun a ja o. Vasikoille annetaan aluksi kolme ja sitten neljä litraa tilan lehmien täysmaitoa kahdesti päivässä. Kun vasikat lähestyvät 12 viikon ikää, vähennetään maidon määrä kahteen kahden litran päiväannokseen ja vastaavasti lisätään vasikkapellettien osuutta. Niihin ne ovat tässä vaiheessa jo totuneet, sillä pellettejä tarjotaan vasikoille alusta asti.

Vasikoiden maitoruokinnassa käytetään Geddeholmissa tuttiämpäreitä – jokaisella vasikalla on oma ämpärisä, eikä niitä pestä, vaan huuhdotaan aina ruokailun jälkeen. Maito kuljetetaan vasikoiden luokse milktaksi-juottolaitteella, joka myös pastöroi ja jäähdyttää maidon.

”Olemme erittäin tyytyväisiä kylmäkasvattamojärjestelmään. Vasikkaterveys on meillä erittäin hyvä.

Kuolleisuus on noin 1–2 prosentin luokkaa, samoin antibioottien käyttö. Ripulia esiintyy harvakseltaan, ja hoidamme sitä kipu- ja kuumelääkkeillä”, sanoo Widegren.

Toki joskus pienten kaksosvasikoiden kanssa saa tehdä vähän enemmän töitä, jotta ne saadaan hyvään kasvuvauhtiin.

TUTUSSA TIIMISSÄ TYÖT SUJUVAT

Widegren on työskennellyt Geddeholms Gärd -tilalla jo noin parikymmentä vuotta, samoin kuin neljä hänen kollegoistaankin. Tutussa, sitoutuneessa ja osaavassa tiimissä työt sujuvat hyvin ja toimintatavat ovat kaikille tuttuja – tämäkin on tärkeää järjestelmällistä työtettä vaativan vasikkaterveyden varmistamisen kannalta.

Toisinaan vasikoiden terveyteen tai ruokintaan liittyen tulee kuitenkin tilanteita, joihin kaivataan ulkopuolisen asiantuntijan näkemystä. Silloin Widegren kollegoineen kääntyy Gärd & Djurhålsan AB:n terveydenhuoltoeläinlääkäri Virpi Wellingin puoleen. Welling on neuvonut tilaa jo useiden vuosien ajan ja tuntee hyvin myös sen työntekijät.

”Häneltä saamme aina apua, kun sitä tarvitsemme. Lisäksi tapaamme hänet muutaman kerran vuodessa ja teemme yhdessä suunnitelmia vasikoiden terveyden ja hyvinvoinnin kehittämiseksi edelleen”, Widegren kertoo. ●

MAITO KULJETETAAN VASIKOILLE MILKTAksi-JUOTTOLAITTEELLA.

MAIDONTUOTANNON TARKKAILUTULOKSIA

	SUOMI (ProAgria)	RUOTSI (Växa)
Tuotostarkkailussa olevien lypsylehmien määrä	205 000	209 500
Tarkkailukarjojen lukumäärä (kpl)	4 000	2 150
Lypsylehmien osuus kaikista lehmistä (%)	83	77
Keskilehmäluku (lehmä/tila)	50,5	93,6
Automaattilypsytyn osuus tiloista (%)	25,5	35,3
Automaattilypsytyn osuus lehmistä (%)	44,4	45,2
Maitotuotos (kg/lehmä)	10 168	10 232
Energiakorjattu maitotuotos (kg/lehmä)	10 771	10 417
Rasvapitoisuus (%)	4,39	4,26
Valkuaispitoisuus (%)	3,55	3,58
Poikimaväli (pv)	405	401
Keskimääräinen teurasikä (kk)	63,6	62,6
Holstein-lehmien osuus (%)	54	63

Lähde: my.icar.org

15 YHDESSÄ

RUOTSISSA SUOSITAAN KYLMÄKASVATTAMOITA

Ruotsissa monet uudet vasikkalat ovat kevytrakenteisia kylmäkasvattamoita. Ulkoilman ohella erittäin pienet ryhmäkoot, olkikuivike, jonka määrässä ei ole kitsasteltu, sekä runsas maitoruokinta varmistavat terveet ja hyvin kasvavat vasikat.

TEKSTI: SANNA HAANPÄÄ-LIUKKO

”TYKKÄÄN TEHDÄ töitä yhdessä tuottajien kanssa! He ovat erittäin päteviä, työhönsä ja toimintansa kehittämiseen sitoutuneita ammattilaisia. Vaikka en alun perin suunnitellutkaan työskenteleväni tuotantoeläinten kanssa, en ole katunut hetkeäkään. Koen myös mielekkääksi, että saan tehdä työtä ruotsalaisen ruokaketjun hyväksi.”

Näin kuvailee ammatillisia valintojaan suomalaissyntyinen ja sittemmin ruotsalaistunut eläinlääkäri **Virpi Welling**. Hän työskentelee Gärd & Djurhålsan -yrityksessä sekä terveydenhuoltoeläinlääkärinä että nautoihin keskittyvän liiketoiminta-alueen johtajana.

Gärd & Djurhålsan AB tarjoaa neuvontapalveluita koko Ruotsin alueella tavoitteena eläinten hyvän terveytilanteen säilyttäminen tehokkaasti ja kannattavasti toimivilla tuotantotiloilla. Yrityksen omistavat naudan-, lampaan- ja siantuottajat yhdessä lihayritysten kanssa. HKScan on yksi omistajista.

Vasikoiden ja nuoren karjan terveys ja hyvinvointi ovat Wellingin keskeistä työosarkaa. Toisin kuin Suomessa, Ruotsissa liha- ja ruokayrityksillä ei ole palveluksessaan omia, tuottajien neuvontaa hoitavia eläinlääkäreitä. Sen sijaan Gärd & Djurhålsan palvelee neutraalisti kaikkien lihayritysten sopimustuottajia.

Eroa maiden välillä on myös kuntien vastuulla olevissa eläinlääkäripalveluissa. Ruotsissa niihin kuuluvat tuotantoeläinten osalta vain peruseläinlääkäripalvelut sekä päivystystoiminta. Nasevaa vastaavaa järjestelmää Ruotsissa ei ole, vaan toiminta on enemmän hajallaan.

Suomen ja Ruotsin välillä on eroja myös käytännön toimintatavoissa tiloilla.

”Ruotsissa suurin osa uusista juottamoista on kolmi-seinäisiä kylmäkasvattamoita – vasikat siis kasvatetaan käytännöllisesti katsoen raikkaassa ulkoilmassa. Vasikat kerätään pienissä erissä yleensä samoilta neljältä tai viideltä tilalta ja alkutilat myös varmistavat osaltaan eläinten tautitilannetta. Ryhmäkoko pidetään pienenä ja yhdessä on yleensä vain 4–5, mutta joka tapauksessa korkeintaan kymmenen vasikkaa.”

Muita tärkeitä asioita vasikoiden terveyden ja hyvän kasvun kannalta ovat Wellingin mukaan neljästä viiteen viikkoa kestävä eristys vastaanotto-osastolla, riittävä olkikuivike sekä runsas maitoruokinta. Welling myös painottaa, miten tärkeää on, että tilan koko henkilökunta ymmärtää ja sitoutuu vasikkaterveyden hyviin käytäntöihin.

Kasvatusmenetelmän puolesta puhuvat Ruotsin matala vasikkakuolleisuus, alle kolme prosenttia, sekä hyvä terveytilanne ja vähäinen antibioottien käyttö.

”Tilakoot ovat Ruotsissa kasvussa, mikä tarkoittaa uudenlaisia haasteita tilan rakennuksiin, tautisuojaukseen, eläinten hoitoon ja logistiikkaan liittyen. Onkin eduksi, jos eläinlääkäri otetaan mukaan esimerkiksi rakennusprojekteihin jo suunnitteluvaiheessa, sillä tuolloin tehdään monia eläinten terveyteen ja hyvinvointiin – ja siten myös kannattavuuteen – vaikuttavia päätöksiä.” ●

Virpi Welling on terveydenhuoltoeläinlääkäri ja Gärd & Djurhålsan AB:n nautaliiketoiminnan johtaja. Neuvontayrityksen omistavat ruotsalaiset tuottajat ja lihayritykset.

Kuva: Lotta Pettersson

Grillaajia hemmotellaan tänä kesänä uusilla HK-grillilankuilla, erikoisleikatuilla lihoilla ja artesaanimakkaroilla. Annokset kruunataan monipuolisesti kasviksilla.

TRENDIKÄS GRILLIKESÄ

Kesällä ruokailulta ja ruoanlaitolta toivotaan keveyttä ja helppoutta. Mitä kuumempi kesä, sen kevyempää ja helpompaa saa ruokailu olla. Tänä kesänä tarjoamme tutun ja vahvan brändisalkkumme lisäksi herkullisen ja kattavan valikoiman suosikkituotteita ja vaihtoehtoja joka trendiin.

TEKSTI: MIKKO JÄRVINEN

KYSELYMME* MUKAAN lähes puolet (44%) grilla kesällä vähintään kerran viikossa ja suunnilleen saman suuruinen joukko (47%) grilla 1–2 kertaa kuukaudessa. Grillaus on erityisesti 51–70 vuotiaitten suosiossa. 18–30 vuotiaat grillaavat vähiten. Grilleista selvästi suosituin on kaasugrilli (56%).

Lihavalmisteista suosituinta grillattavaa ovat lihaisimmat grillimakkarat. Lihalajeista broileri ja porsaanliha ovat suosituimmat. Monipuolinen ja mausteeksikin soveltuva pekoni on jopa nautanlihaa suosittuempaa grillattavaa.

Grillattavissa lihoissa pihvien ylivoima on edelleen kova. Porsaanlihassa ribsien suosio on kasvanut paljon. Broilerissa pihvin jälkeen suosituimmiksi grillattaviksi nousevat siivet ja vartaat.

TRENDEJÄ JOKA LÄHTÖÖN

Artesaanigrillaus ilmenee mm. käsintehtyjen lähituotteiden suosion kasvuna. Raakamakkarat ja valikoiduista puulajeista tehdyt grillihiilet ovat ilmentymiä tästä trendistä. HK Maakarit* -artesaanimakkaroilla on edelleen merkittävää kasvupotentiaalia.

Fuusiogrillaus näkyy grillattavien tuotteiden valikoiman laajentumisena – ”kaikkea voi grillata”. Suosion kasvu näkyy esimerkiksi USA:n makujen rinnalle nousevista Aasian ja Etelä-Amerikan

suosikkimaista. HK* ja Kariniemen® grillilihojen uudet herkulliset maustat vastaavat fuusiogrillauksen tarpeisiin.

Low & slow ja Special cut & new steaks -trendien vahvistuminen jatkuu pikkuhiljaa. Epäsuora grillaus, smoker-grillaus ja siihen liittyvät liharaaka-aineiden erikoisleikkuut, kuten flank steak, tomahawk steak, petite tender, kasvattavat suosiotaan. Pitkään matalassa lämmössä kypsennyksestä on löydetty uusia grillielämyksiä. Uudet HK-grillilankut ja Tammisen erikoisleikatut Tomahawk, Flat iron steak ja Flank steak osuvat tämän trendin ytimeen.

Burgermania näkyy voimakkaimmin burgerpihvien kysynnän monipuolistumisena. Sämpylöiden väliin nautapihvien vaihtoehdoksi laitetaan nyt kanaa, vegeä, pekonia ja halloumia.

Quick & easy grillin' on nouseva trendi, jossa Aasian katugrillauksen innoittamina grillataan nopeasti ohuita viipaleita, pieniä paloja tai vartaita, maistellaan ja dippaillaan eri makuja. Trendi näkyy HK Street Grill -lihakonseptiutuutuksina.

Tools & gadgets eli lisävarustelutrendi näkyy erilaisten grillaustarvikkeiden ja jopa appien lisääntymisenä. Tämä tarjoaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia käyttötehtävyyntiin. ●

* HKScanin grillaustutkimus 2020, Crowst Oy

GRILLATTUA NAUDAN SISÄPAISTIA, CHIMICHURRIA JA VIHANNEKSIA

(2-4 annosta)

FERMENTOITU PAPRIKA, valkosipuli ja tuoreet yrtit tuovat reilusti makua kotimaisesta naudan sisäpaistista leikattuihin grillipaloihin. Grillattujen ja viipaloitujen grillipalojen lisäkkeeksi sopivat täydellisesti grillatut vihannekset, raikas chimichurri sekä pitaleipä.

- 1 PKT HK STREET GRILL MEXICAN CARNE ASADA GRILLIPALA NAUDAN SISÄPAISTISTA 300 G
- 200 G BROCCOLIINIA
- 250 G KIRSIKATOMAATTEJA
- 8 KPL PIMIENTOS DE PADRÓN -PIKKUPAPRIKOITA

CHIMICHURRI:

- ½ DL VALKOVIINIETIKKAA
- 1 DL OLIVIÖLJYÄ
- 1 DL RYPSIÖLJYÄ
- 1 TL SUOLAA
- 2 TL SOKERIA
- 2 KPL VALKOSIPULINKYNSIÄ HIONNETTUNA
- 3 KPL KEVÄTSIPULEITA HIONNETTUNA
- 1 KPL CHILIÄ PIENINÄ KUUTIOINA
- 1 DL KORIANTERIA HIONNETTUNA
- 1 DL LEHTIPERSILJAA HIONNETTUNA
- 2 RKL OREGANOJA HIONNETTUNA

Sekoita kaikki chimichurrin ainekset keskenään ja tarjoile grillatun lihan kastikkeena. Voit käyttää chimichurria myös lihan marinointiin ja penslaamiseen grillauksen aikana. Grillaa naudan grillipalkit, broccoliinit, kirsikkatomaatit ja pikkupaprikat kaikki yhtä aikaa kuumassa grillissä välillä käännettyinä. Sitä mukaa, kun vihannekset kypsyvät, nostele niitä tarjoiluastiaan. Liha ottaa noin 4 minuuttia, jolloin se on mehevä medium plus. Anna lihan vetäytyä muutama minuutti ennen tarjoilua. Kun kaikki vihannekset on nostettu tarjoiluastiaan, pirskottele päälle hieman oliiviöljyä ja mausta suolalla ja rouhitulla mustapippurilla. Viipaloi liha ja asettele vihannesten joukkoon. Tarjoa esimerkiksi grillatun pitaleivän kera.

Helppoa ja nopeaa - uusin vivahtein

HK® ja Kariniemen® tuovat grillikesään kattauksen herkullisia uutuustuotteita.

HK Street Grill - helppoa ja nopeaa grillattavaa

HK Street Grill -lihat ovat pieniä paloja ja siivuja, jotka kypsyvät nopeasti ja ovat helppoja grillata. Tuotteet saavat makunsa uudeltaisista tuoremarinadeista, jotka antavat raikkaan ja täyteläisen maun ja tuovat vivahteita, joita ei saavuteta tavanomaisilla kuivamausteilla. HK Street Grill -tuotepereheeseen kuuluu neljä maailman makua: Mexican Carne Asada grillipala naudan sisäpaistista, Tennessee BBQ grillisiivu Viljaporsaan sisäpaistista, Canton Chinese grillipala Viljaporsaan sisäfileestä ja Georgian Shashlik grillipala Viljaporsaan sisäpaistista.

Kesä ja HK®-Maakarit kuuluvat yhteen

HK Maakarit® Toscanan Giovanni uutuudessa maistuvat italialaiset maun. Karkearakenteisen ja lihaisan grillimakkaran maku syntyy tomaattista, basilikasta ja rucolasta. Maun kruunaa mehevä cheddar-juusto.

Grillissä tirisevät nyt myös kanamakkarat

Kariniemen tuo kesäksi grilliin uutuusmakkarat, jotka on valmistettu suomalaisesta antioottivapaasta kananpojasta. Kariniemen Kananpojan grillimakkara (260 g) on mehevä ja maistuva grillattava, jossa lihaa on peräti 90%. Perusmaun lisäksi kannattaa maistaa Kariniemen Kananpojan Kanapekoni ja Tulinen Chorizo -makkaroita.

Kypsät grillifileet - aina mehevää ja mureaa

Makkaroiden lisäksi grilleissä tirisevät myös Kariniemen uudet kananpojan kypsät grillifileet. Grillaus vie vain 5 minuuttia ja kana ei takuulla jää raa'aksi tai kuivaksi. Kariniemen Kananpojan Kypsät grillifileet maistuvat mietoina kaikille ja taipuvat moneen kesäherkkään muurikkawokista salaattiin. Kariniemen Kananpojan Kypsät Liekkigrillifileet on valmiiksi tuliseksi maustettu.

Hae kesän herkullisimmat reseptit osoitteista www.hk.fi/grillaus ja www.kariniemen.fi/grillaus

JARI LEIJA
Suomen liiketoiminnasta
vastaava johtaja,
HKScan Oyj

Edistyksellinen vastuullisuustyö on strategiamme perusta

Sidosryhmämme kiinnittävät huomiota yhä enemmän tuotteiden ja niitä valmistavien yritysten eettisiin toimintatapoihin ja vastuullisuuteen. Vastuullisuus pitää ottaa huomioon kaikessa toiminnassa. HKScanissa olemme kiteyttäneet keskeiset vastuullisuutta koskevat tavoitteemme Ruokaa, joka tekee hyvää -vastuullisuusohjelmaamme, jota myös Suomen liiketoiminnassa toteutamme.

TÄRKEISIIN ALKUVUODEN vastuullisuusasioihin kuuluu tammikuussa julkistettu Zero Carbon -ilmasto-suunnitelma. Tavoitteenamme on oman teollisen tuotantomme hiilineutraalius vuoden 2025 loppuun mennessä ja koko maatiloilta kuluttajille ulottuvan ruokaketjun hiilineutraalius viimeistään vuoden 2040 loppuun mennessä. Koska olemme Suomessa tehneet ilmastotyötä jo pitkään ja koko ruokaketjun kehittäminen kohti hiilineutraaliutta on jo aloitettu, uskon meidän pääsevän Suomen liiketoiminnan osalta tavoitteeseemme aikaisemmin – vuoden 2035 loppuun mennessä.

Olemme kevään aikana jatkaneet ilmastotyötämme sitoutumalla kansainväliseen Science Based Targets -aloitteeseen (SBT). Tieteeseen perustuvien ilmastotavoitteiden asettaminen edistää HKScanin Zero Carbon -ilmastosuunnitelmaamme ja tukee matkamme kohti hiilineutraalia ruoantuotantoa.

Suomen liiketoiminnan osalta ilmastotoimemme eivät ole jääneet huomaamatta, sillä arvostettu talousmedia Financial Times listasi 300 eurooppalaista yritystä, jotka ovat vähentäneet eniten ilmastopäästöjään

vuosina 2014–2019 suhteutettuna liikevaihtoon. HKScan pääsi listalle ainoana Itämeren alueen elintarvikeyrityksistä.

Muilla vastuullisuuden osa-alueilla olemme seuranneet Kariniemen® kananpoikia kasvattavalla Kiiskin tilalla kananpoikien hyvinvointia tekoälyn ja kameroiden avulla ja laskeneet Kariniemen®-kananpojan vesijalanjäljen hyödyntäen AWARE-menetelmää.

Lisäksi olemme ensimmäisenä maailmassa laskeneet myös HKScan Agrofood Ecosystem® pilottitilan ympäristöjalanjäljen. Laskennassa huomioitiin Kariniemen® kananpojan alkutuotannon hiili- ja vesijalanjäljet sekä tuotannon vaikutukset rehe-

vöitymiseen ja luonnon monimuotoisuuteen. Tuotteiden ympäristöjalanjäljen laaja-alainen ymmärtäminen tukee kestävän maatalouden edistämistä.

HKSCAN LAAJENEE KUMPPANUUKSILLA KASVAVISSA TUOTERYHMISSÄ

Kesäkuun alussa kerroimme aloittavamme Suomessa kaupallisen yhteistyön välipalatuotteissa turkulaisen Leipomo

Kumppanuudet mahdollistavat meille joustavan laajenemisen uusiin tuotekategorioihin ja raaka-aineisiin sekä tukevat kasvuamme monipuoliseksi ruokataloksi. Paikallinen ja vastuullisesti tuotettu liha on jatkossakin toimintamme keskiössä.

Rostenin kanssa. Syyskuussa Suomen markkinoille tuotavat välipalatuotteet valmistetaan Turussa Leipomo Rostenin tiloissa ja toimitetaan asiakkaille HKScanin myynti- ja jakeluverkoston kautta. Tuotteissa käytettävä sian-, naudan- ja broilerinliha on 100-prosenttisesti suomalaista lihaa HKScanin sopimustuottajilta.

Jokisen Eväät -kalabrändin ostaminen antaa meille mahdollisuuden perehtyä syvällisemmin kasvussa olevaan kalatuoteryhmään. Tuotevalikoimassamme kala on jo nyt raaka-aineena aterioissa ja aterian komponenteissa.

Kumppanuudet mahdollistavat meille joustavan laajenemisen uusiin tuotekategorioihin ja raaka-aineisiin sekä tukevat kasvuamme monipuoliseksi ruokataloksi. Paikallinen ja vastuullisesti tuotettu liha ja lihatuotteet ovat jatkossakin toimintamme keskiössä.

GRILLAUSKAUSI KÄYNNISTYI HITAASTI KYLMÄN JA SATEISEN TOUKOKUUN VUOKSI

Kylmä ja sateinen kevät hidasti grillikauden käynnistymistä. Alkukesän säiden lisäksi koronapandemian aiheuttamat muutokset ovat näkyneet edelleen HKScanin keskeisissä myyntikanavissa sekä myynnin rakenteessa. Vähittäiskaupassa jo vuoden kestänyt kasvu on jatkunut, kun taas ammattikeittiöt käsittävällä food service -sektorilla on vasta viime viikkoina päästy

purkamaan koronarajoituksia, jotka ovat edelleen alkukesän aikana vaikuttaneet myyntiin.

Valoa loppuvuoden odotuksiin tuo kuitenkin kokoontumis- ja ravintolarajoitusten yms. lieventäminen ja sitä kautta toiminnan normalisoituminen.

KIITOS HIENOSTA TYÖSTÄ KORONAPANDEMIAN AIKANA

Koronarokotukset ovat Suomessa edenneet hienosti ja saamme vähitellen purettua pandemiaan liittyneitä rajoituksia. HKScanin osalta emme aio kulkea rajoitusten purkamisessa eturintamassa, vaan seuraamme tarkkaan tilanteen kehittymistä ja puramme omia varotoimenpiteitämme vasta, kun voimme olla mahdollisimman varmoja siitä, että toimintamme jatkuminen on turvattu.

Me HKScanissa olemme tähän mennessä selviytyneet koronapandemiasta ilman merkittäviä toiminnallisia häiriöitä. Haluan kiittää niin sopimustuottajiamme kuin omaa henkilöstöämme kärsivällisestä koronarajoitusten ja tiukkojen ohjeiden noudattamisesta. Viranomaisohjeiden ja yhtiön omien koronapandemiaa koskevien toimintaohjeiden tinkimätön noudattaminen on jatkossakin erittäin tärkeää ketjumme toimintakyvyn varmistamiseksi.

Aurinkoisia kesäpäiviä ja jaksamista kiireiseen sesonkiin! ●

PELTOKOEALA PILOTTITILOILLA TUPLAANTUI

Agrofood Ecosystem® -peltokokeissa on mukana viime vuoden kymmenen broileritilan lisäksi viisi sika- ja viisi naudatila. Broileritiloilla tutkimuskohteena on kevät- ja syysvehnä, sikatiloilla kevätohra ja naudatiloilla nurmi. Pääkasvien lisäksi keräämme havainnot valkuaiskasveista ja muista syyskylvöisistä kasveista.

TEKSTI: TONY ERLANDS

HKScan Agrofood Ecosystem® -pilottitilojen tavoitteena on korjata mahdollisimman hyvä sato resurssitehokkaasti. Samalla saavutetaan pieni hiili-, vesi- ja rehevöitymisjalanjälki. Myös luonnon monimuotoisuus on keskiössä.

Kasvukauden havainnoista viestimme esimerkiksi tuottajien Facebook-ryhmässä ja uuden Sinetin ilmastokoulutuksessa.

KEINOT YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN VÄHENTÄMISEKSI

Ympäristöviisaaseen peltoviljelyyn kuuluu viljelykierto, joka on suunniteltu minimoimaan kasvitautilien ja -tuho- laisten vahingot ja optimoimaan ravinteiden käyttö. Lisäksi tavoitellaan mahdollisimman suurta kasvipeitteisyyttä ja maan muokkaamisen vähentämistä tilanteeseen ja tilalle sopivalla tavalla.

Myös täsmäviljelyteknologialla saavutetaan resurssitehokkuutta esimerkiksi lannoituksessa ja kasvinsuojelussa.

Tavanomaisen ja luomuviljelyn rinnalle on viime vuosina tupsahdellut uusia termejä, kuten hiiliviljely, uudistava viljely ja CA-viljely. Eri viljelytekniikat painottavat hieman eri asioita ja osassa standardit ovat muita tiukemmat.

Mikä nyt sitten on oikein? Vastaus taitaa piillä vanhan lauseen sisällä: ”Jätetään maa parempaan kuntoon

seuraavalle sukupolvelle, kuin millaisena se on itselleni tullut.”

Tyylä on siis vapaa mutta pakollinen, ja eri asiat sopivatkin eri tiloille ja eri tuotantosuunnille. Lisäksi kaikkien toimenpiteiden tulisi taata järkevä takaisinmaksuaika.

TÄSMÄLANNOITUKSELLA JA KASVIPEITTEISYYDELLÄ LIIKKEELLE

Agrofood Ecosystem® -työssä on keskitytty erityisesti lannoitukseen ja kasvipeitteisyyden lisäämiseen kaikissa tuotantosuunnissa.

Lannoituksen merkitys on suuri, ja satokilon hiilijalanjäljestä voimme merkittävimmin vaikuttaa juuri lannoituksen osuuteen.

Toisaalta lannoitus on keskeinen asia sadon muodostuksen kannalta. Lannoituksen ajoitus ja ravinnemäärät eroavat eri kasvilajeilla, mutta monet lannoitustekniset vinkit sopivat kaikille kasveille.

KASVIPEITTEISYYDEN MONET KASVOT

Kasvipeitteisyyden lisäys on toinen iso teema, jota tutkimme pilottitiloilla. Maksimaalinen kasvipeitteisyysaika on moniottelija ympäristövaikutusten osalta.

Yleensä kasvipeitteisyys korreloi maksimaalisen biomassan tuoton kanssa, joka taas nostaa maaperän orgaanista ainetta ja sitä kautta lisää maaperän

hiilivarastoja. Kasvipeitteisyys ehkäisee eroosio- ja rehevöitymisriskiä, liiallista hajotustoimintaa, ravinnepuhetta ja on monesti paras tapa korjata isoimmat sadot.

Viljelysmaan kunnon parantuminen multavuuden noustessa luo positiivisen kierteen. Saimme jo viime vuonna mielenkiintoista dataa esimerkiksi siitä, miten paljon pitempään kerääjäkasvit jatkoivat yhteyttä ja hiilidioksidin varastoitumista verrattuna pelkkään sänteen. Biomassaa kertyi niiden avulla keskimäärin 3000 kuiva-ainekiloa hehtaarilla enemmän pelkkään kevätviljaan verrattuna.

Tänä keväänä jatkoimme mittauksia syysvehnällä ja nurmella sekä kesäkuun puolivälissä myös kevätohralla.

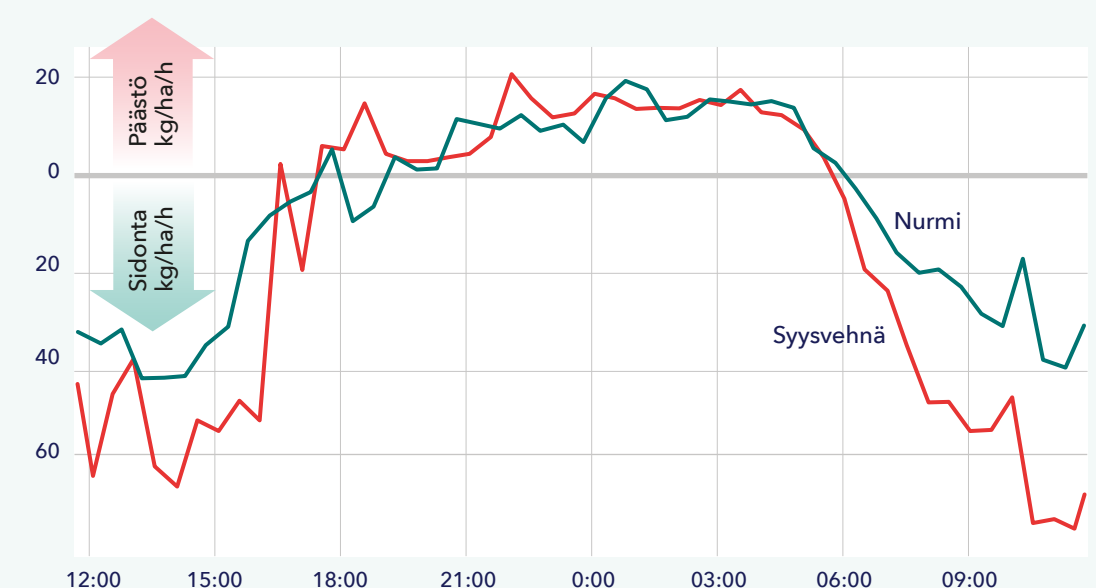
Nurmi ja syysvehnä paukuttivat lämpimänä ja kosteana alkukesänä ennätyslukemia, jo ennen kuin kevätohraa oli edes kylvetty. Myös syysvehnän satopotentiaali on tänä vuonna onnistuneen talvehtimisen ja alkukasvukauden jälkeen erittäin korkea ja sitä kautta ympäristöjalanjälki viljakiloa kohti on muodostumassa pieneksi.

Nurmi on viljaan verrattuna tasavarma suorittaja. Nurmiseoksissa kiteytyvät kaikki keskeiset ympäristöteemat, muokkaamattomuus, talviaikainen kasvipeitteisyys, eroosion vähentäminen ja oikeilla lajikevalinnoilla sääkestävyys. Ykkössato näytti alkukesällä monin paikoin erittäin lupaavalta – ja se tarkoittaa, että hiilidioksidia sitoutuu! ●

Nurmen kammionmittaus pilottilohkolla 1.6.2021.

HIILIVUO SYYSVEHNÄ VS. NURMI 1.6.2021

”Jätetään maa parempaan kuntoon seuraavalle sukupolvelle, kuin millaisena se on itselleni tullut.”

HARRI JALLI
Vanhempi asiantuntija,
nauta

Q&A

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

MITEN MITOITAN KORJUUALAN JA VARMISTAN REHUN RIITTÄVYYDEN?

Säilörehun riittävyys mietityttää aina keväisin. Jos puskurivarastot ovat pienet, kannattaa niitä tänä vuonna täydentää, kun edellytykset ovat hyvät.

KUN TEEN TILOILLE ruokintasuunnitelmia, huomaan, että puskurivarastoa on hyvin vaihtelevia määriä. Toisilla tiloilla ensimmäisen sadon rehut otetaan käyttöön heti juhannuksen jälkeen, toisilla löytyy vuosikertapaaleja.

Olisi hyvä, että uusi sato otettaisiin käyttöön alkusyksyllä ja siilorehut mielellään vasta ilmojen viilennettyä. Silloin puskuria on sen verran, että huononakin vuotena rehut riittävät alkukesään.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että rehut tulevat käyttöön vasta reilusti vuosi tai kaksi korjuun jälkeen. Rehun laatu ei ainakaan parane, eikä kukaan maksa korkoa korjuuseen sitoutuneelle pääomalle.

Hyvässä tilanteessa rehua olisi keväällä ennen korjuun alkua vielä 3-5 kuukauden tarpeeksi. Silloin riittää, että kesän aikana korjataan 12 kuukauden tarve. Jos puskurivarastot on keväällä käytetty, kannattaa korjuussa pyrkiä edellisiä vuosia suurempaan satoon.

Suomi on pitkä ja leveä maa ja vuodet erilaisia. Rehunkasvun edellytykset näyttivät kesäkuun alussa hyviltä. Talvihuhoja ei pahemmin tullut eivätkä heinäpellot ole kärsineet toukokuun sateista, vaikka sademäärät ovat olleet jopa kaksinkertaisia keskimääräiseen. Lämpösummaa on kertynyt selvästi nopeammin kuin viime vuonna, mutta hieman hitaammin kuin 2019.

Jos puskurivarastot ovat pienet, kannattaa niitä tänä vuonna täydentää, kun edellytykset ovat hyvät. Kun kasvu on hyvä, D-arvotavoitteesta ei tarvitse tinkiä ja rehua saadaan runsaasti.

Pitkällä tähtäimellä eläinmäärän ja säilörehumäärän tulee olla tasapainossa. Tasapaino löydetään muutamalla joko säilörehun pinta-alaa tai hehtaarisatoa, tai sitten eläinmäärää.

Jos rehua korjataan joka vuosi reilusti yli vuoden määrä, viljelysuunnitelmassa kannattaa miettiä myös muita kasveja. Jos taas rehupula uhkaa joka kevät, satotasoa pitää korottaa, hehtaareja saada lisää tai eläimiä vähentää. Ja ensiapuna säilörehun korjuuta pitää lykätä muutamalla päivällä, jotta sadon määrä ja kuitupitoisuus saadaan ylempäs. Tuotos ei kuitenkaan tule samalle tasolle kuin hyvällä säilörehulla.

Rehupinta-alan ja hehtaarisadon välillä on kiinteä yhteys. Kun heikolla sadolla 100 lihanautaa tarvitsee yli 30 hehtaaria säilörehualaa, niin huippusadolla riittää alle puolet siitä.

Tuoreleike on keskusteluttanut nautaväkeä kevään aikana. Sillä voidaan korvata sekä viljaa että säilörehua. Sonnien päiväannoksessa 3-4 kilolla leikettä voidaan helposti korvata kilo viljaa.

Heikkona rehuvuonna leikkeellä voidaan korvata kohtalainen säilörehumäärä, kun syöttö jakotetaan jopa yli puolen vuoden ajalle. Missään tapauksessa se ei korvaa kovin isoa korsirehun määrää. Jos rehu loppuu keväällä, ei leikettäkään ole tarjolla. Erilaiset katastrofiharjoitukset tulevat yleensä kalliiksi sekä eläinterveydelle että tuotostasolle.

Rehujen inventointi ja analysointi ovat aina ensimmäinen askel talven ruokinnan suunnittelussa. ●

25

KOLUMNI

KARINIEMEN® KANANPOJAN YMPÄRISTÖVAIKUTUS LASKETTU

HKSCAN LASKI ensimmäisenä maailmassa broilerin tuotannon ympäristöjalanjäljen. Laskennassa huomiointiin tuotannon hiili- ja vesijalanjäljet sekä tuotannon vaikutukset rehevöitymiseen ja luonnon monimuotoisuuteen.

Ympäristölaskentaan erikoistunut Envitecpolis Oy tuotti laskelman yhdeltä HKScan Agrofood Ecosystem® -pilottitilalta yhden vuoden aikana kerätyn tiedon pohjalta.

Laskennassa huomioidaan kaikki tuotteen valmistamisessa tarvittavat panokset alkaen tarvittavien raaka-aineiden tuottamisesta ja päätyen tuotteen poistamiseen tai hävittämiseen. Jokaisessa tuotteen elinkaaren vaiheessa kuluu materiaaleja ja energiaa. Niistä vain murto-osa päättyy lopulta itse tuotteeseen.

Ympäristöjalanjälkeen sisällytettiin broilerin elinkaari untuvikkotuotannosta teurastamon portille. Hiili- ja vesijalanjäljet olimme laskeneet jo aiemmin. Niiden ohella tuotannon rehevöittämisvaikutus sekä biodiversiteettiarviointi ovat keskeisiä mittareita, joita seuraamalla voidaan tunnistaa ja kehittää tehokkaita tuotantoketjun päästöjen vähennyskohteita.

HKScanin vastuullisuustyöllä on alati kasvava merkitys tuotteidemme markkinoinnissa. Laskenta vahvisti aiemmat tuloksemme Kariniemen kananpojan ympäristömyönteisistä hiili- ja vesijalanjäljistä.

Tuoreimpien käytössä olevien laskentamallien mukainen hiilijalanjälki oli 2,33 kg CO₂e eläimen elopainokiloa kohden. Alueellisen vesiniukkuusvaikutuksen huomioivalla AWARE-menetelmällä laskettu vesijalanjälki oli 0,397 m³ eläimen

elopainokiloa kohden. Menetelmä on uusi ja sopivaa vertailutietoa broilerille ei juurikaan ole, mutta vastaavalla menetelmällä arvioitu vesijalanjälki espanjalaiselle tomaatille oli noin 91-kertainen suomalaisen tomaattiin verrattuna!

Rehevöittämisvaikutusta arvioitiin ravinteiden käytön tehokkuuden avulla, ja tulosten mukaan vaikutus oli varsin vähäistä. Luonnon monimuotoisuutta arvioidessa tulee huomioida kunkin tuotantosuunnan erityisvaatimukset. Pilottitilalla biodiversiteettiä ylläpitävät toimenpiteet ovat hyvällä tasolla ja ne on huomioitu tarkoituksenmukaisesti esimerkiksi peltoviljelyn yhteydessä.

Ruoan vesijalanjälki ja biodiversiteetti eivät ole vielä yhtä keskeisesti mukana ilmastokeskustelussa kuin hiilijalanjälki. EU-tasolla keskustellaan nyt PEF-arvioinnista (Product Environmental Footprint), joka nousee todennäköisesti tärkeimmäksi ympäristötyön mittariksi. Sen osa-alueista juuri vesi ja biodiversiteetti saatavat olla ne aiheet, joista tulevaisuudessa puhutaan isoin kirjaimin.

HKScanin alkutuotannon vastuullisuustyö jatkuu edelleen käytännönläheisesti yhdessä sopimus-tuottajiemme ja kumppaneidemme kanssa. Ympäristöjalanjälkeä koskeva kehitystyö laajenee nyt muihin tuotantosuuntiin. Huipputeknologioiden ja niitä yhdistävien digitaalisten ratkaisujen avulla haluamme löytää entistä parempia keinoja turvata sopimustilojemme kannattava tuotanto myös tulevana vuosina.

Heikki Aro
Tutkimuspäällikkö

Hyvä fyysinen kunto auttaa töissä, mutta erityisen tärkeää se on henkiselle hyvinvoinnille, Lauri Kreula sanoo. Hän työskentelee aamupäivisin kuntosalillaan ja hoitaa broilerikanalan työt lounaan jälkeen.

Viljelijän työkyky rakentuu kolmijalalle

Pieni hien nostava liikunta neljästi viikossa on hyvän kunnon resepti viljelijöille, mutta muutakin tarvitaan, neuvoo liikunnan ammattilainen ja viljelijä Lauri Kreula.

TEKSTI: RAILA AALTONEN

LAURI KREULA ON yhdistänyt kaksi ammattia. Hän aloitti liikunta-alan yrittäjänä 16 vuotta sitten, ja koti-tilaansa Hinnerjoella hän on isännöinyt kymmenen vuotta. Vuonna 1998 tilalle valmistui broilerikasvattamo 30 000 linnulle.

Vuodesta 2010 tyhjiällä ollut vanha kanala on nyt uudessa käytössä: siinä palvelee asiakkaita kuntosali Kunnontila. Noin 850 asukkaan maalaiskylässä sijaitsevaa salia Kreula kuvaa leikkisästi Vesivehmaan jenkaksi.

”Siellä menee nuoret ja vanhat samanlailla. Kävijät ovat 14 vuodesta yli 80:een eikä kukaan kiinnitä huomiota esimerkiksi toisten pukeutumiseen. Kun koronarajoitukset loppuvat, aloitamme jälleen eläkeläisten ryhmäjumppat.”

Kylälaisten lisäksi salilla käy väkeä naapurikylästä Honkilahdesta, Eurasta ja Laitilastakin, Kreula kertoo.

Kaksinkertainen yrittäjä ja kahden pienen lapsen isä pitää työpäivänsä tavallisesti kahdeksantuntisina. Aamupäivisin hän ohjaa harjoittelua ja tekee personal trainerin töitä sekä hierontaa salillaan, ruokatunnin jälkeen ovat vuorossa kanalahommat.

Tarvittaessa Kreula rauhoittaa koko päivän maataloudelle, kuten lintujen tullessa ja kanalaa tyhjennettäessä. Työhuipussa ja peltotöissä hän saa apua isältään.

”Olen kuullut sanottavan, että maanviljelijän työssä ei tarvitsisi erikseen treenata pysyäkseen kunnossa. Ihan niin se ei mene”, Kreula sanoo.

”Hyvä fyysinen kunto auttaa paljon töissä, mutta erityisen tärkeää se on henkiselle hyvinvoinnille. Ellei kunnostaan pidä huolta, väsy helpommin ja nukkuu huonommin, ja se taas vaikuttaa stressin sietämiseen ja työn mielekkyyteen.”

Trakturityöt johtavat helposti alaselän vaivoihin ja niska-hartiaseudun kireyksiin. Lapiotöissä harva

muistaa vaihtaa otetta, jolloin liikerata on toispuoleinen.

HIKI PINTAAN TÖIDEN JÄLKEEN

Moni nuori viljelijä on ehtinyt asua muualla ennen tilanpitoon ryhtymistään ja tottunut huolehtimaan kunnostaan. Kreula korostaa harjoittelun tärkeyttä myös - ja erityisesti - vartuneemmille.

”Hyvä lihaskunto ja kestävyys ovat tarpeen, ettei tulisi tuki- ja liikuntaelinten vaivoja työuran loppupuolellakaan, ja että pääsee nauttimaan eläkepäivistään hyväkuntoisena.”

Kreulan liikuntaresepti kunnon kohotukseen on neljä viikoittaista liikuntakertaa, joiden aikana syke nousee ja hiki tulee.

”Kävely postilaatikolle ei riitä. Liikuntaa, vaikkapa reipasta kävelyä tai hölkkää pitäisi harrastaa keskimäärin 40 minuuttia kerrallaan. Juoksulenkki voi olla lyhyempi kestoltaan, ja siihen voi ottaa sykkeen nostavia kovatahtisempia vetoja.”

”Mitä monipuolisemmin harjoittelee, sen parempi tulos. Uinti on hyvä laji, jos tekniikka on kunnossa. Polkupyöräily sopii useimmille. Kotona tai pihalla voi tehdä harjoitteita oman kehon painolla”, Kreula kannustaa.

Jos tavoitteena on painonpudotus, ruokapäiväkirjalla pääsee alkuun.

”Siitä huomaa, mikä on täysin turhaa ja joutaa pois. Sitten tarkastellaan aterioiden kokoa ja ajoitusta. Viljelijän työssä on järkevää pitää mukana välipalaa, jotta aterioiden välit eivät veny liian pitkiksi.”

Oman päivänsä Kreula aloittaa aina hyvällä aamupalalla ja nappaa jääkaapista välipaloiksi mukaan proteiinipatukan ja -juoman. Kunnan lounas on vuorossa puolen päivän aikaan.

Kuva: Pauliina Purputti

Kuvat: Timo Mäkipää

Hake lämmittää edullisesti kanalaan tehdyn kuntosalin.

”Muutokset ruokailutapoihin kannattaa tehdä pikkuhiljaa. TV:ssä elämäntapamuutokset aloitetaan tyhjentämällä painonpudottajan koko jääkaappi roskikseen, mutta en usko, että siten päästään pysyviin tuloksiin.”

LENKILLE KAVERIN KANSSA

Kreula korostaa oman motivaation tärkeyttä elämäntapamuutoksissa, olivatpa ne isoja tai pieniä.

”Jos motivaatio on kunnossa, voi tehdä mitä vaan. Moni kymmenen kiloa pudottanut on jälkepäin ihmetellyt, miten aiemmin jaksoi lainkaan tehdä töitä.”

Kuntosalilla tai kotipihassa harjoittelu sopii puolisoiden tai kaverusten yhteiseksi projektiksi, jolloin kumpikin kannustaa toista. Lenkillekin tulee lähdettyä helpommin toisen kanssa.

Viljelijän kuten kaikkien muidenkin ihmisten työkyky lepää kolmen tukijalan varassa. Ruoan ja hyvän kunnon lisäksi kolmas tekijä on Kreulan mukaan riittävä lepo. Tarvitaanko hyvinvointiin vielä muuta?

”Pilkettä silmäkulmaan, tietysti!” ●

”VILJELIJÄN TYÖSSÄ ON JÄRKEVÄÄ PITÄÄ MUKANA VÄLIPALAA, JOTTA ATERIOIDEN VÄLIT EIVÄT VENY LIIAN PITKIKSI.”

MÄKITALON FARMIN SALAATTITEHDAS

**toi HKScanin Euran kiinteistöön
uutta liiketoimintaa**

Sonnien- ja kaalinkasvattaja Esa Mäkitalo aloitti huhtikuussa annossalaattien valmistuksen HKScanin siipikarjatuotannolta vapautuneessa kiinteistössä Eurassa. Mäkitalon Farmin valmissalaateissa käytetään aina kotimaista lihaa, minkä mahdollistaa yhteistyö HKScanin kanssa.

TEKSTI JA KUVAT: PAULIINA PUPUTTI

HKSCANIN EURAN yksikössä 12-tien varressa on maaliskuusta asti riittänyt uutta säpinää, kun Mäkitalon Maistuvat Oy:n salaattitehdas ponnistettiin käyntiin. Salaattitehtaalla valmistetaan annossalaatteja Mäkitalon Farmin brändin nimellä, ja kaiken takana on yksi mies, Esa Mäkitalo Euran Mannilasta.

Vuosien haaveilu omien tuotteiden jatkojalostamisesta kävi viimein toteen oikeiden yhteistyökumppaneiden ja raaka-aineiden löytyttyä. Nyt näitä Mäkitalon Farmin salaatteja saa kaupoista ympäri maan ja niissä maistuvat aidot maalaismaisen maut.

”Olen viljellyt keräkaalia yli 20 vuotta ja muutama vuosi sitten tilan toimintaa laajennettiin nautakasvatukseen. Ajatus omien tuotteiden jatkojalostamisesta on ollut mielessä jo pitkään. Kun HKScan siirsi toiminnan Eurasta Raumalle, ajattelin, että sinne pitää

saada uutta elintarviketuotantoa. Kun kukaan muu siihen ei lähtenyt, vaikka yritin houkutella, oli lopulta itse lähde”, Mäkitalo naurahtaa.

SALAATTIEN RAAKA-AINEET LÄHISEUDUN TUOTTAJILTA

Salaattitehdas ei syntynyt ihan tuosta vain, vaan se on vaatinut lukuisia työtunteja kaikesta suunnittelusta alkaen. Alusta asti yhteistyötä on tehty tiiviisti HKScanin kanssa, kun Eurassa asuva HKScanin Suomen liiketoiminnasta vastaava johtaja Jari Leija ja Esa Mäkitalo alkoivat suunnitella tehdasta yhdessä muiden HKScanin osajien kanssa.

”HKScan on tässä meillä mahdollistaja. HKScanin kautta hoituu myynti kauppoihin, logistiikka ja liha- raaka-aineiden toimittaminen. HKScanin ansiosta

Valmissalaateissa käytetään mm. Mäkitalon Farmin tilan omia kaaleja sekä lähiseutujen tuottajien jäsalaatteja. Tehtaan vihaneshävikki sekä kaalinkasvatuksen sivuvirrat hyödynnetään nautojen ravintona Mäkitalon Farmilla.

salaateissamme on aina kotimainen liha. Salaattien broileri on Kariniemen kananpoikaa, kinkut HK Rypsiporsasta ja härkäsuikaleet HK naudanlihaa”, Mäkitalo kertoo.

Kaikki muutkin salaattien raaka-aineet pyritään saamaan mahdollisimman läheltä ja tuoreena. Salaateissa käytettävä kaali tulee kaikki omalta tilalta, porkkanat ja sipulit Vihannes-Laitilasta, jäsalaatit Härkälän ja Oksasen puutarhoilta, kananmunat Satamunalta ja salaatikastikkeet At Saucelta. Mäkitalon Farmin salaatit ovat vahvasti paikallisia ja lähiseudulta.

”Käyttämällä raaka-aineita lähiseutujen tuottajilta aina kun mahdollista haluamme kunnioittaa suomalaisuutta ja paikallisuutta”, Mäkitalo taustoittaa.

Tyhjään markkinaa Mäkitalon Farmin salaateilla ei tarvinnut lähteä, sillä valmissalaattien vuotuinen kasvu on noin 10 prosentin luokkaa. Vuosittain Suomessa ostetaan ruokakaupoista noin 16 miljoonaa annossalaattia, joiden suosituin raaka-aine on broilerinliha.

”Kotimaisen lihan käyttö on meille selkeä erottautumiskeino muista valmistajista. Se näkyy myös pake-teissamme HKScanin kuluttajabrändien logoilla.”

VALTAVA TUURI SOPIVIEN TILOJEN LÖYTYMISESSÄ

Esa Mäkitalo pitää HKScan-yhteistyötä erittäin mielisana. Yhteistyön myötä löytyi tehtaalle sopivat tilat ja vieläpä omasta kotikunnasta.

”Meillä kävi valtavan hyvä tuuri! On harvinaista, että tämän kokoluokan tiloja on vapaana ja valmiilla infralla. Salaattitehdas toimii entisen broilerleikkamon tiloissa ja laajentaminenkin on myös mahdollista. Hyvin pienellä saneerauksella saimme toimivat ja laatuvaatimukset täyttävät tilat”, Mäkitalo kertoo.

Tehtaalla pakataan edelleen Kariniemen tuotteita ja esimerkiksi lähettämö toimii yhteiskäytössä Mäkitalon Farmin kanssa. ●

**Kotimaisen lihan käyttö on
meille selkeä erottautumiskeino
muista valmistajista.**

Esa Mäkitalon salaattitehdas HKScanilta vapautuneissa tiloissa Eurassa on lähtenyt hyvin käyntiin.

MÄKITALON FARMIN ANNOSSALAATTIPERHEESEEN KUULUU KUUSI SALAATTIA

- Mäkitalon Farmi Kana-caesarsalaatti
- Mäkitalon Farmi Härkä-nuudelisalaatti
- Mäkitalon Farmi Jauheliha-tacosalaatti
- Mäkitalon Farmi Maalaiskinkkusalaatti
- Mäkitalon Farmi Kana-tacosalaatti
- Mäkitalon Farmi Falafelsalaatti

RUOKAVIRASTON NAUTAREKISTERI UUDISTUU

Ruokavirasto valmistee uuden nautarekisterin käyttöönottoa. Uusi nautarekisteri käyttää Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-valtuuksia. Suomi.fi:n avulla valtuutetaan henkilö tai yritys ilmoittamaan tai selaamaan tietoja nautarekisterissä valtuuttajan puolesta.

Nautaeläintietojen ilmoittaminen ja Nautaeläintietojen katselu -valtuutus annetaan HKScan Finland Oy:lle (y-tunnus: 1951458-9), mikäli valtuuttaja haluaa HKScanin tekevän tilan puolesta nautojen poisto- ja ostoilmoituksia. Valtuuttamisen lisäksi on allekirjoitettava erillinen sopimus tietojen ilmoittamisesta nautarekisteriin. Tilalla säilyy edelleen vastuu tarkistaa, että tiedot ovat oikein.

Jos tila hoitaa jatkossakin itse nautojen poisto- ja ostoilmoitukset, valtuutuksia ei tarvitse myöntää HKScan Finland Oy:lle.

Nautaeläintietojen katselu -valtuutus annetaan ETT:lle, mikäli valtuuttaja kuuluu nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä Nasevaan. Valtuudet ETT:lle ovat välttämättömät eläin-kohtaisten hoito- ja lääkitsemistietojen siirtymiseksi.

Nautaeläintietojen ilmoittaminen ja Nautaeläintietojen katselu -valtuutus annetaan Mtechille, mikäli valtuuttaja käyttää Minun Maatilani -ohjelmistoa tai kuuluu tuotosseurantaan tai emolehmätarkkailuun.

Valtuudet voi antaa henkilö, joka on rekisteröitynyt kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle eläintenpitäjärekisteriin nautaeläintenpitäjäksi.

Ajantasaista tietoa ja pikaohje osoitteessa www.ruokavirasto.fi.

REKISTERÖIDY UUTEEN SINETTIIN 31.8. MENNESSÄ

Uudistunut Sinetti on avattu HKScanin sopimustuottajille. Voit tarkastella uudessa Sinetissä tuttuun tapaan tilasi tilityksiä, laskuja sekä tuotantoreportteja. Sika- ja nautatuottajille uusi Sinetti tarjoaa lisäksi väylän ilmoittaa teuras- ja välityseläimet aiempaa näppärämmin. Broilerituottajille uuteen Sinettiin on kehitteillä sähköinen kasvatuspäiväkirja, jolla mm. ketjuinformaatiotiedot voi ilmoittaa sähköisesti.

Voit käyttää uutta Sinettiä tietokoneen lisäksi älykännykälläsi. Mukanasi kulkee jatkossa siis aina myös HKScanin tuottajamyymäläkortti!

Ota uudistunut Sinetti käyttöön. Ohje uuteen Sinettiin siirtymisestä on verkkosivuiltamme: www.hkscanagri.fi/uusi-sinetti. Voit myös pirautella aiheesta aluevastaavallesi.

Lähetämme kaikille tiistaihin 31.8.2021 mennessä palveluun rekisteröityneille levyllisen Suomen rakastetuinta suklaata!

SINETTI-VINKKI: VOIT MYÖNTÄÄ KIRJANPITÄJÄLLESI OIKEUDET SINETTIIN

Uudessa Sinetissä voit myöntää kirjanpitäjällesi oikeuden tilasi tietojen tarkasteluun. Tilitoimisto-oikeudella kirjanpitäjä näkee uuden Sinetin Talous-osion sisällön.

1. Klikkaa ylävalikosta *Tilasi nimi* > *Käyttäjähallinta*.
2. Lisää kirjanpitäjäksi sähköpostiosoite.
3. Napsauta *Lisää käyttäjä*.
4. Ruksi *Tilitoimisto*.
5. Napsauta *Tallenna*.

SONNIHUUTOKAUPPA HUIPENTUI VERKOSSA

HKScanin historian 19. Sonnihuutokauppa järjestettiin 23.-24.4.2021. Huutokauppa oli tänä vuonna toista kertaa sähköinen. Ennätykselliset 58 sonnia saivat uuden kodin.

Kovin kisa käytiin charolaissonni Ristelin Richeleusta ja herefordsonni JJ Robin Hood TXC:stä. Molempia huudettiin 15 kertaa ja myyntihinnaksi muodostui 6 500 euroa. Herefordsonni KB Samurai WK oli kolmanneksi kallein 6 100 euron hinnalla ja niin ikään hereford VK Spiderman ErC oli neljänneksi kallein 5 800 euron hinnalla. Tämän vuoden erikoisuus oli waguaysonni Ristelin W Hanzo ET, joka myytiin 3 800 eurolla.

Sonnihuutokaupassa tehtiin tänä vuonna myös historiaa, kun Viking Genetics huusi angussonni Alapeuran Sisun keinosiemennyskäyttöön. Alapeuran Sisu lähtee kesällä kohti Ruotsia, ja jos kaikki menee hyvin, Sisun siemenannoksia on saatavilla jatkossa kaikille halukkaille.

"Alapeuran Sisu on hieno sonni niin ulkoisilta ominaisuuksiltaan kuin myös genetiikaltaan. Sen annoksia kyllä kannattaa tulevaisuudessa käyttää myös emokarjoissa vaikka uudistusemojen tekoon. Onnittelut vielä Sisun kotikarjaan Sunioille Laukaaseen!" hehkuttaa HKScanin emolehmätuotannon asiantuntija Päivi Anttila.

Sonnien keskihinnaksi muodostui 4 215 €, mikä on hyvin lähellä vuotta 2019, jolloin huutokauppa käytiin viimeksi paikan päälle Tammelassa. Valikoima oli tänä vuonna huomattavasti kahden vuoden takaista laajempi, ja sonneja meni myös kaupaksi huutokaupan aikana 12 enemmän.

Sonnihuutokauppaan oli rekisteröitynyt huutajaksi lähemmäs 70 huutajaa ja huutoja satoi huutokaupan aikana yhteensä 216 huudon verran.

Kiitos kaikille kasvattajille ja huutokauppaan osallistuneille hyvästä sonnivuodesta!

Todistukset on jaettu

HISTORIAN ENSIMMÄINEN Next Generation -koulutusohjelma päättyi juuri ennen kevätkylvöjä. Osallistujat saivat todistuksensa ja paljon muuta.

Koulutukseen lähti syksyllä 2018 lähes viisikymmentä innokasta nuorta sika-, nauta- ja broileritiloilta. Näiden vuosien aikana monen osallistujan tilalla yrittäjäyys on vaihtunut ja päätöksenteosta vastaa nyt next generation.

Haastattelimme kurssilaisia viimeisen tapaamisen yhteydessä siitä, mitä päällimmäisenä on jäänyt kurssista mieleen. Yleisesti merkittävimpana koettiin se, miten oman tilan ja ylipäätään yritystoiminnan kokonaisuus hahmottui kurssin ansiosta. Yrityksen kokonaisuus muodostuu kasvi- ja eläintuotannosta, henkilöstöstä, toiminnan organisoinnista ja monesta muusta isommasta ja pienemmästä seikasta.

Juuri näitä seikkoja oli otettu jo käytäntöön ja sovellettu oman tilan malliin sopiviksi. Hyvä niin, sillä juuri sitä varten koulutus järjestettiin.

Yritystoiminnan substanssiakin tärkeämpänä osallistujat kokivat verkostoitumisen muiden saman alan ja suunnilleen samassa yrityksen kehitysvaiheessa olevien kollegoiden kanssa. Hiljaista tietoa ja vertaistukea on kosolti jaettu ruoka- ja kahvipöydissä ja yhteisissä illanvietoissa kurssipäivien lomassa.

Samaan kokonaisuuteen kuului yritysvierailuja selvitystehtävineen ja haastattelutunteja, joissa alan eturivin yrittäjiä on vierailut kertomassa kurssilaisille omista yrityksistään. Näissä on nähty, kuultu ja opittu mm. talous- ja tuotantojohtamisesta, päätöksenteon perusteista ja arjen pyörittämisestä sekä investointien käytännön toteuttamisesta. Kaikkia kuunneltiin tarkasti - kiitos vieraileville tähdille!

Jälkimmäisellä kurssipuolikkaalla korona harmillisesti esti oikeat tapaamiset ja vierailut. Ajan hengen mukaan tilannetta hoidettiin videoiden ja verkkotapaamisten avulla - tehtiinpä kaksi tilavierailuakin verkon kautta.

Vaikka todistukset on jo jaettu, kurssimatka Keski-Eurooppaan odottaa vielä koronan hälvemistä. Tavoitteenamme on nähdä, miten asioita voidaan tehdä eri tavalla kuin omalla tontilla ja soveltaa käytäntöjä omalle tilalle.

Uusi Next Generation -koulutusohjelma käynnistyy vuodenvaihteen aikoihin. Hakuaika alkaa syksyllä. Nyt on seuraavan kurssisukupolven aika nousta esiin.

Juha Levonen
kehityspäällikkö

Kuva: Katja Toivanen

Johtaminen | Talous | Investoinnit | Kasvinviljely | Ympäristö

Verkostoidu ja kehity

Next Generation 2022

Nuorten tuottajien Next Generation -koulutusohjelma starttaa jälleen tammikuussa 2022. Kaksivuotinen koulutusohjelma tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden oppia alan huippuasiantuntijoilta, inspiroitua työssään menestyneiltä ja verkostoitua muiden nuorten tuottajien kanssa.

Opiskelemme, teemme tilavierailuja ja vietämme iltaa. Koulutuksen kruunaa opintomatka Eurooppaan.

Hakuaika Next Generation -ohjelmaan alkaa syyskuussa. Pysy kuulolla!

www.hkscanagri.fi/ng

